

УДК 657.6

Івасюк Марічка

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУСПІЛЬНИЙ НАГЛЯД ЗА АУДИТОРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ

Ivasiuk Marichka

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

PUBLIC OVERSIGHT OF AUDIT ACTIVITIES IN UKRAINE

В 2014 році відбулося укладення Угоди про асоціацію з Європейським союзом, що зумовило необхідність внесення змін у вітчизняне законодавство для гармонізації з європейськими нормами. Цей процес стосувався і законодавчих змін в сфері аудиторської діяльності і зумовив запровадження суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в Україні. Відповідно новій системі регулювання аудиторської діяльності даний процес належить до компетенції Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (далі – ОСНАД) [1]. Основною місією ОСНАД визначено – забезпечити високий рівень впевненості власників, інвесторів та інших користувачів в інформації, яка подається в фінансовій звітності суб'єктів господарювання з метою створення надійної бази для прийняття користувачами ефективних рішень. До компетенції ОСНАД належить здійснення нагляду і відповідальність за нагляд за наступними ділянками аудиторської діяльності, які подано на рис. 1.

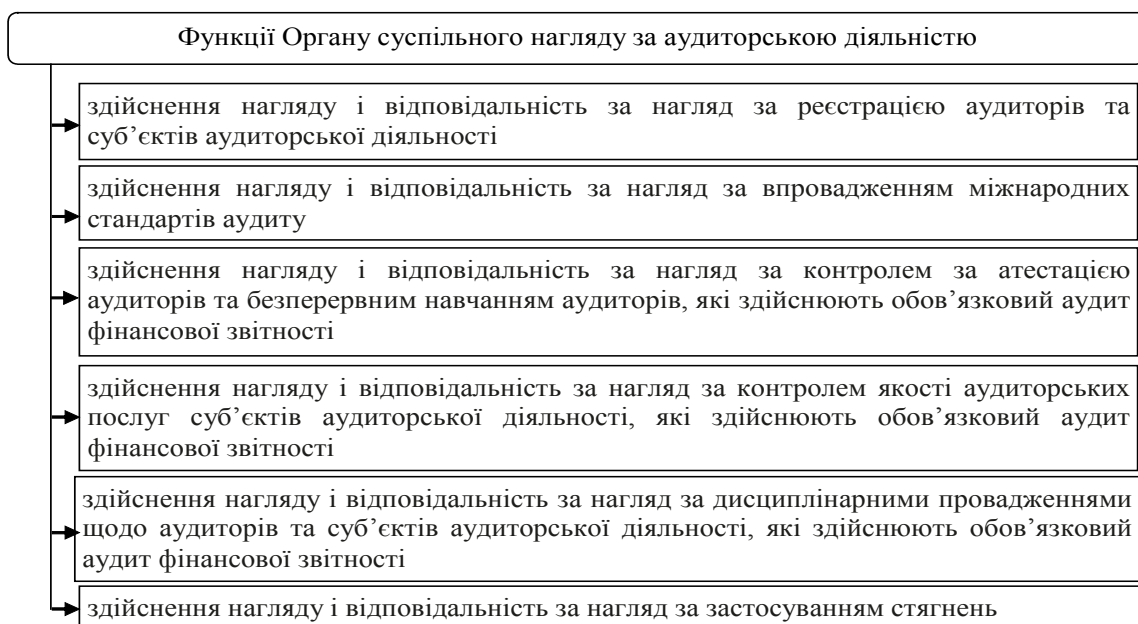

Рис. 1. Функції Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю

Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю включає Раду нагляду за аудиторською діяльністю та Інспекцію із забезпечення якості. До компетенції Ради нагляду за аудиторською діяльністю належить нагляд за аудиторською діяльністю та нагляд щодо діяльності Інспекції із забезпечення якості. В свою чергу, Інспекція із забезпечення якості виконує перевірки щодо контролю якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності (далі – САД), готує проект публічного звіту про результати суспільного нагляду, подання пропозицій щодо удосконалення реалізації Аудиторською палатою України делегованих повноважень, здійснення перевірок та організація стягнень по дорученню Ради нагляду, методологічне забезпечення

професійної кваліфікації [2]. Оцінка ефективності впровадження суспільного нагляду можлива за допомогою аналізу результатів перевірок з контролю якості аудиторських послуг САД розділу IV Реєстру (табл. 1) [3].

Таблиця 1

Аналіз результатів перевірок з контролю якості аудиторських послуг САД
розділу IV Реєстру

Статус перевірок	2019		2020	
	Кількість САД	% від загальної кількості	Кількість САД	% від загальної кількості
Пройшов перевірку	1	6 %	2	7 %
Пройшов перевірку з обов'язковими до виконання рекомендаціями	8	50 %	17	59 %
Перевірку не завершено через втрату САД права проведення обов'язкового аудиту ПСІ	5	31 %	4	14 %
Перевірку розпочато в поточному році та продовжено в наступному році	2	13 %	3	10 %
Перевірку за місцезнаходженням перенесено на наступний рік	-	-	3	10 %
Разом	16	100 %	29	100 %

Як видно з табл. 1, САД в переважній більшості пройшли перевірку з контролю якості з обов'язковими до виконання рекомендаціями – 17 САД в 2020 р. (59%). При цьому для трьох САД було перенесено перевірку за місцезнаходженням на наступний рік. Важливо зазначити, що майже для 86% САД щодо яких було прийнято рішення про результати перевірки Інспекція із забезпечення якості виявила як мінімум один недолік в запровадженій ними системі контролю якості. До таких недоліків відносилися: неефективний моніторинг контролю якості; недотримання вимог щодо періодичності, своєчасності та повноти проведення моніторингу контролю якості; недоліки щодо методології аудиту фінансової звітності, яку застосовували САД; відсутність заходів моніторингу щодо безперервного навчання персоналу в достатньому обсязі; недосконалість впровадженої системи оцінювання та винагороди персоналу САД; недостатній рівень забезпечення безпечного зберігання, цілісності і відновлення аудиторської документації тощо. Крім цього, для більше 89% САД, які пройшли перевірку в 2019-2020 рр., мали проблеми при одержанні аудиторських доказів в необхідному обсязі, формуванні аудиторської документації в належному стані, перевірці облікових записів, адекватній оцінці аудиторських ризиків та прояві належної професійної обережності, що є важливим в напрямку забезпечення якісного аудиту.

Список використаних джерел:

1. Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю : офіційний сайт. URL: <https://www.apob.org.ua/> (дата звернення: 06.12.2022).
2. Положення про Інспекцію із забезпечення якості / Схвалено Радою нагляду за аудиторською діяльністю : протокол засідання від 22 квітня 2019 року № 4/10. – 2019 URL: <http://www.apob.org.ua/wp-content/uploads/2019/04> (дата звернення: 06.12.2022).
3. Звіт з моніторингу якості ринку аудиторських послуг та конкуренції 2019–2020 роки. URL: <https://www.apob.org.ua/wp-content/uploads/2022/08/Звіт-про-моніторинг.pdf> (дата звернення: 06.12.2022).